Hodnocení a způsob konání maturitních profilových zkoušek

Školní rok 2026/27

1. Maturitní zkoušky se konají v jarním zkušebním období a podzimním zkušebním období.

2. V jarním zkušebním období se maturitní zkoušky společné a profilové části konají v období od 16. května do 10. června, v podzimním zkušebním období od 1. září do 20. září.

3. Společná část maturitní zkoušky je řízena Cermatem a obsahuje didaktické testy z českého jazyka, cizích jazyků nebo matematiky.

4. Profilová část maturitní zkoušky se v jarním zkušebním období koná v období od 1. dubna do 30.dubna.

5. Zkoušky konané formou písemné zkoušky (dále jen „písemná zkouška“), a zkoušky konané formou praktické zkoušky (dále jen „praktická zkouška“) se konají nejdříve 1. dubna.

6. Zkoušky profilové části konané formou praktické zkoušky se v podzimním zkušebním období v případech, kde to povaha zkoušky vyžaduje, mohou konat i v dřívějším termínu, zpravidla v posledním srpnovém týdnu.

7. Žák podává k maturitní zkoušce, opravné zkoušce nebo náhradní zkoušce přihlášku k maturitní zkoušce ředitelce školy, a to nejpozději do 1. prosince pro jarní zkušební období, do 25. června pro podzimní zkušební období.

8. Profilová část maturitní zkoušky se od školního roku 2020/2021 skládá ze 3 povinných zkoušek, jejichž počet stanoví pro každý obor rámcový vzdělávací program (RVP).

9. Každý žák má rovněž možnost konat až 2 nepovinné profilové zkoušky. Nabídku povinných i nepovinných zkoušek včetně formy, témat a termínů konání určí ředitelka školy podle rámcového a školního vzdělávacího programu.

10. Zkoušky z jiných zkušebních předmětů než z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka se mohou konat i kombinací uvedených forem (vyjma formy písemné práce).

11. Formy konání profilových zkoušek
    písemná práce
    písemná zkouška
    praktická zkouška
    ústní zkouška

12. Hodnocení profilové části maturitní zkoušky je v souladu s § 24 a § 25 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, v platném znění.

13. Při konání písemné práce nebo písemné zkoušky jsou intaktní žáci usazeni v lavicích po jednom do počtu kapacity učebny. Žáci s přizpůsobenými podmínkami sedí do počtu 14 v jedné učebně bez ohledu na kategorii přizpůsobení.

14. Písemnou práci z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka píše žák na stanovené záznamové archy, které obdrží bezprostředně před zahájením zkoušky a vyplní dle pokynů zadavatele zkoušky.

15. Písemnou zkoušku a praktickou zkoušku konanou písemnou formou píše žák na volné listy s razítkem a logem školy dle pokynů zadavatele zkoušky. V případech, kdy to povaha zkoušky vyžaduje nebo u žáků s PUP, žák píše s použitím školního počítače.

16. Písemná zkouška trvá nejdéle 300 minut, dobu stanoví ředitelka školy. Ředitelka školy stanoví dále témata a zkušební úlohy písemné zkoušky a způsob jejího konání. Pokud je stanoveno více než jedno téma, žák si jedno téma zvolí bezprostředně před zahájením zkoušky. Pokud si žák do zahájení písemné zkoušky téma nezvolí, vylosuje si jedno téma ze stanovené nabídky témat.

17. Praktickou zkoušku koná žák 1 až 3 dny, v oborech vzdělání 82 Umění a užité umění 2 – 4 týdny. Zadání praktické zkoušky, délku a způsob jejího konání stanoví ředitelka školy. V jednom dni trvá praktická zkouška nejdéle 420 minut. U oborů s odborným výcvikem lze v podzimním zkušebním období konat praktickou zkoušku i před 1. září, zpravidla v posledním srpnovém týdnu.

18. Pro ústní zkoušku ředitelka školy zveřejní 20 až 30 témat. Zveřejněná témata se zachovávají i pro opravnou zkoušku a náhradní zkoušku. Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák jedno téma vylosuje. Příprava k ústní zkoušce trvá 15 minut. Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut. Při ústní zkoušce nelze v jednom dni losovat dvakrát stejné téma.

19. Žák s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky koná maturitní zkoušku za podmínek odpovídajících jeho znevýhodnění. Uzpůsobení zadání písemných prací a pracovních listů pro žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky zajistí škola. Uzpůsobení podmínek pro konání zkoušek společné části maturitní zkoušky se přiměřeně uplatní i pro uzpůsobení podmínek pro konání zkoušek profilové části maturitní zkoušky. Doporučení pro přiznání uzpůsobení podmínek je platné nejdéle 2 roky od data vydání.

20. Způsob a kritéria hodnocení každé zkoušky nebo její části včetně hranice úspěšnosti a způsob stanovení výsledného hodnocení zkoušek navrhuje předseda předmětové komise a schvaluje ředitelka školy a nejpozději před začátkem konání první zkoušky schvaluje zkušební maturitní komise.

21. Pokud se zkouška skládá z více částí konaných různou formou, vykoná žák zkoušku úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky. Hodnocení každé zkoušky profilové části se provádí podle klasifikační stupnice a) 1 – výborný, b) 2 – chvalitebný, c) 3 – dobrý, d) 4 – dostatečný, e) 5 – nedostatečný. Pokud žák

zkoušku nebo část zkoušky nekonal, uvádí se v protokolech u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nekonal(a)“.

22. V případě, že se zkouška skládá z více částí konaných různou formou a žák některou část zkoušky nevykonal úspěšně, opakuje tu část zkoušky, kterou nevykonal úspěšně. Jestliže žák po zahájení některé zkoušky od jejího konání odstoupí, posuzuje se, jako by byl z dané zkoušky hodnocen stupněm 5 – nedostatečný. V případě, že je žákovi z vážných důvodů znemožněno dokončit některou zkoušku nebo její část, může předseda zkušební maturitní komise povolit žákovi konání zkoušky nebo její části v jiném termínu téhož zkušebního období.

23. Při klasifikaci výkonů žáků u profilových zkoušek s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky školního vzdělávacího programu hodnotí:

- ucelenost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí, vztahů a schopnost vyjádřit je a aplikovat,
- kvalita a rozsah získaných dovedností a jejich uplatnění při vlastní práci,
- schopnost využívat a zobecňovat zkušenosti a poznatky získané při praktických činnostech,
- kvalita myšlení, především logika a samostatnost,
- kvalita, výstižnost, odborná a jazyková správnost ústního i písemného projevu.

24. Při klasifikaci výsledků praktických činností se hodnotí zejména:

- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- samostatnost a iniciativa v praktických činnostech,
- organizace vlastní práce.

25. Podrobnosti kritérií stupňů prospěchu

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti pro řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost. Jeho ústní a písemný projev je správný a výstižný. Grafický projev je estetický. Výsledky činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně a úplně. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti a výstižnosti. Kvalita

výsledků činností je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Žák je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Požadované činnosti nevykonává přesně. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických úkolů s chybami. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné. Ústní a písemný projev není vždy správný a výstižný, grafický projev je méně estetický. Častější nedostatky se projevují v kvalitě výsledků jeho činnosti.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení

jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby. Jeho ústní a písemný projev má zpravidla vážné nedostatky ve správnosti a výstižnosti. Výsledky jeho činnosti nejsou kvalitní, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev jsou na nízké úrovni. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele.

Aktualizace pro český jazyk a literatura v dodatku I.

1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Profilová zkouška z českého jazyka a literatury se skládá ze dvou částí, z písemné práce a z ústní zkoušky před maturitní komisí. Hodnocení písemné práce tvoří 40 % a hodnocení ústní zkoušky tvoří 60 % celkového hodnocení zkušebního předmětu.

1.1. PÍSEMNÁ PRÁCE

1. Písemnou částí profilové zkoušky z českého jazyka a literatury je písemná práce, která se v jarním zkušebním období koná nejdříve od 1. dubna a v podzimním zkušebním období od 1. září v termínech stanovených ředitelkou školy.

2. Studenti s PUP mají možnost zvolit si, zda budou psát písemnou práci na PC v elektronické podobě nebo vlastní rukou.

3. Písemnou prací z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého textu, jehož minimální rozsah je 250 slov. Pro hodnocení je přijatelný text, který obsahuje alespoň 200 slov. Písemná práce trvá 110 minut včetně času na volbu zadání. Při konání písemné práce má žák možnost použít Pravidla českého pravopisu.

4. Pro písemnou práci ředitelka školy stanoví 4 zadání, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si žák 1 zadání zvolí. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání.

5. Zadání písemné práce jsou stejná pro všechny žáky všech oborů vzdělání maturitních tříd školy. Písemnou práci konají žáci všech oborů ve stejný den a čas. Po celou dobu konání písemné práce musí být žák přítomen v místnosti, kde se zkouška koná. Opuštěním zkušební místnosti žák ukončuje svou zkoušku.

6. V rámci písemné práce jsou ověřovány dovednosti spojené s produkcí textu. Součástí zadání mohou být výchozí texty různého charakteru (např. písmenný text, graf, tabulka, mapa, obrázek, schéma včetně jejich kombinací). Žák si z nabídky vybírá jedno zadání.

7. Rozsah písemné práce - počítání slov:

jako jedno slovo se počítají:

- Předložky (s = 1 slovo, za účelem = 2 slova)
- Spojky
- Zájmena
- Citoslovce (ach ouvej = 2 slova)
- Zkratky a zkratková slova (JAMU = 1 slovo)
- Víceslovná vlastní jména a názvy (Petr Novák= 1 slovo, Rychnov nad Kněžnou = 1 slovo)
- Číslovky (5 lidí = 2 slova, sedm set dvacet korun = 2 slova)
- Rozepsané datum (10. října 2020 = 1 slovo, v Praze 23. května 2020 = 3 slova)
- Adresy (pepa@email.cz = 1 slovo, Máchova 20 = 1 slovo, 170 00 Praha 7, Holešovice = 1 slovo)
- Složená přídavná jména (česko-anglický slovník = 2 slova)

8. Začlenění výchozího textu do písemné práce: žák může do svého textu funkčně začlenit výchozí text. Pouhé opsání výchozího textu se však nezapočítá do celkového rozsahu písemné práce, není to totiž autorský text žáka, který bychom mohli ohodnotit. Stejně se postupuje, pokud žák opíše doslovný nadpis ze zadání

9. Dílčí zkouška konaná formou písemné práce ze zkušebního předmětu Český jazyk a literatura je hodnocena podle tří základních kritérií, resp. šesti dílčích kritérií:

1. **Vytvoření textu podle zadaných kritérií**
   1A téma, obsah
   1B komunikační situace, slohový útvar

2. **Funkční užití jazykových prostředků**
   2A pravopis, tvarosloví a slovotvorba
   2B lexikum
3. **Syntaktická a kompoziční výstavba textu**
   3A větná syntax, textová koheze
   3B nadvětná syntax, koherence textu

Každé z těchto dílčích kritérií je hodnoceno body na škále 0 – 1 – 2 – 3 – 4 – 5. Maximální dosažitelný počet bodů za celou dílčí zkoušku je tedy 30. V případě, kdy je písemná práce v dílčím kritériu 1A nebo v dílčím kritériu 1B (Vytvoření textu podle zadaných kritérií) hodnocena počtem bodů „0“, podle dalších kritérií se již nehodnotí a výsledný počet bodů za písemnou práci je roven „0“. Závazně se hodnotí 0 body, pokud text splňuje alespoň jednu z těchto charakteristik:

- písemná práce nesplňuje požadavky na dílčí kritérium 1A: text se prokazatelně nevztahuje k zadanému tématu, reflektuje zcela jiné téma;
- písemná práce nesplňuje požadavky na dílčí kritérium 1B: text prokazatelně nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru a reaguje na jiné vymezení komunikační situace;
- písemná práce nesplňuje požadavky na stanovený minimální rozsah: text nesplňuje požadovaný rozsah slov (tj. 250 slov), a to ani v rámci stanovené tolerance (minus 50 slov).

10. Žáci s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky (dále jen PUP), jsou žáci uvedení v § 16 odst. 9 školského zákona, žáci s vývojovými poruchami učení nebo zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení, kterým je na základě jejich žádosti umožněno konat maturitní zkoušku za podmínek odpovídajících jeho potřebám.

11. Pro písemnou práci v jedné učebně může být nejvýše 14 žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky.

12. Kritéria hodnocení pro žáky s PUP budou upravena jednotlivým žákům na základě předložení posudků z Pedagogicko-psychologické poradny (dále PPP).

1.2. ÚSTNÍ ZKOUŠKA

1. Ústní částí profilové zkoušky z českého jazyka a literatury je ústní zkouška konaná před maturitní komisí v jarním zkušebním období nejdříve od 16. 5. a v podzimním zkušebním období mezi 1. až 20. září v termínu stanoveném ředitelkou školy.

2. Pro ústní zkoušku z českého jazyka a literatury určí ředitelka školy v souladu s RVP a ŠVP seznam nejméně 60 literárních děl společný pro všechny obory vzdělání, který obsahuje kritéria pro sestavení vlastního seznamu literárních děl žákem. Maturitní seznam literárních děl a kritéria jsou platná i pro opravnou zkoušku a náhradní zkoušku. Seznam je vyvěšený na webových stránkách školy a obsahuje kritéria pro výběr žákovského seznamu literatury.

3. Z maturitního seznamu literárních děl a v souladu s kritérii podle odstavce 1 žák připraví vlastní seznam 20 literárních děl. Žák odevzdá seznam ředitelce školy do

31. března roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro jarní zkušební období a do 30. června roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro podzimní zkušební období. Neodevzdá-li žák do stanoveného data vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl.

4. Ústní zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek nebo úryvky z konkrétního literárního díla. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu.

5. Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák vylosuje číslo pracovního listu. Příprava k ústní zkoušce trvá 15 minut. Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut. Žáci s PUP mají čas na přípravu navýšen dle doporučení z PPP.

6. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu.

7. Ústní zkouška ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura je hodnocena podle čtyř následujících kritérií:

I. Analýza uměleckého textu: I. část: téma a motiv, časoprostor, kompoziční výstavba, literární druh a žánr II. část: vypravěč / lyrický subjekt, postava, vyprávěcí způsoby, typy promluv, veršová výstavba III. část: jazykové prostředky

II. Literárněhistorický kontext literárního díla

III. Analýza neuměleckého textu: I. část: porozumění textu, charakteristika komunikační situace II. část: funkčně-stylové charakteristiky textu, jazykové prostředky

IV. Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury

První a třetí kritérium je rozčleněno na dílčí kritéria, žák je tedy hodnocen celkem v sedmi oblastech. Každé kritérium, resp. dílčí kritérium je hodnoceno na bodové škále 0–1–2–3–4. Maximální dosažitelný počet bodů za celou dílčí zkoušku je tedy 28.

8. Pro hodnocení ústní zkoušky platí následující vnitřní podmínky hodnocení:

pro analýzu uměleckého textu (1. kritérium) a literárněhistorický kontext literárního díla (2. kritérium) platí:

I. Za první a druhé kritérium dohromady musí žák získat alespoň 4 body. Pokud získá méně než 4 body, je za ústní zkoušku celkově hodnocen 0 body.

II. Za kritérium Analýza uměleckého textu musí žák získat alespoň 3 body. Pokud získá méně než 3 body, je za ústní zkoušku celkově hodnocen 0 body. Hodnocení kritéria Výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury se vztahuje k výkonu žáka v průběhu celé zkoušky.

III. Pokud žák získá v některé z dílčích částí ústní zkoušky (tzn. v I. až III. části analýzy uměleckého textu a/nebo v rámci charakteristiky literárněhistorického kontextu a/nebo v I. až II. části analýzy neuměleckého textu) 0 bodů, může být v kritériu Výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury hodnocen maximálně 3 body.

Tabulka č. 1 – rozdělení známek podle počtu procent

Zkušební předmět	5 -nedostatečný	4 -dostatečný	3 – dobrý	2 -chvalitebný	1 - výborný
Český jazyk a literatura **Hranice úspěšnosti v %**	44 %	60 %	75 %	89 %	100 %

Tabulka č. 2 – počty bodů odpovídající jednotlivým známkám z dílčích profilových zkoušek

Zkušební předmět	5 -nedostatečný	4 - dostatečný	3 - dobrý	2 - chvalitebný	1 - výborný
Český jazyk PP	0-13	14-17	18-22	23-26	27-30
Český jazyk ÚZ	0-12	13-16	17-20	21-24	25-28

16. Hodnocení zkoušky z českého jazyka – žák vykoná zkoušku či dílčí zkoušku úspěšně, pokud získá alespoň tolik bodů, kolik činí hranice úspěšnosti příslušné zkoušky či dílčí zkoušky vyjádřená body. Výpočet výsledku zkoušek a dílčích zkoušek vyjádřený body se provede podílem dosaženého bodového výsledku žáka z dané zkoušky, resp. dílčí zkoušky, a maximálního dosažitelného počtu bodů z dané zkoušky, resp. dílčí zkoušky, vynásobeným 100 – převod na procenta – a poté se podle tabulky s procentuálním vyjádřením převede na známku. Anglický jazyk: 60% ústní zkouška, 40% písemná práce, tedy poměr 3:2.

Dodatek I.

Maturita z českého jazyka a literatury od 2022

Termíny konání zkoušek společné a profilové části maturitní zkoušky

V jarním zkušebním období se didaktické testy konají v období od 2. května do 15. května. Konkrétní termíny konání didaktických testů v jarním zkušebním období určí ministerstvo nejpozději do 15. srpna, který předchází školnímu roku, v němž se maturitní zkouška koná. Časový rozvrh konání didaktických testů (dále jen „jednotné

zkušební schéma“) určí ministerstvo do 15. ledna školního roku, v němž se maturitní zkouška koná.

Zkoušky profilové části maturitní zkoušky se v jarním zkušebním období konají v období od 16. května do 10. června. V podzimním zkušebním období se konají od 1. září do 20. září.

Zkoušky konané formou písemné zkoušky (dále jen „písemná zkouška“), také zkoušky z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka konané formou písemné práce (dále jen „písemná práce“) a zkoušky konané formou praktické zkoušky (dále jen „praktická zkouška“) se konají nejdříve 1. dubna. V případech, kde to povaha zkoušky vyžaduje, je možné praktickou zkoušku a písemnou zkoušku konat i v dřívějším termínu.

V podzimním zkušebním období se didaktické testy konají v období od 1. září do 10. září. Konkrétní termíny konání didaktických testů v podzimním zkušebním období určí ministerstvo nejpozději do 15. ledna před konáním maturitní zkoušky v následujícím školním roce. Jednotné zkušební schéma určí ministerstvo nejpozději do 15. srpna před konáním maturitní zkoušky a zveřejní je způsobem umožňujícím dálkový přístup.

SPOLEČNÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

Společná část maturitní zkoušky je konána pouze formou didaktických testů.

Podmínkou konání zkoušek profilové části není úspěšné vykonání didaktických testů. Didaktické testy budou hodnoceny pouze „uspěl/neuspěl“. Hodnocení „uspěl“ tedy není podmínkou pro připuštění žáka k profilovým zkouškám, ale podmínkou pro zisk maturitního vysvědčení.

Na vysvědčení o maturitní zkoušce je uveden: uspěl(a) s procentuálním vyjádřením úspěšnosti. Převedení procentuální úspěšnosti na známky např. pro potřeby zahraničního studia umožňuje Europass.

Zkouška z českého jazyka a literatury

Didaktický test ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura trvá 85 minut a žákovi podle § 20 odst. 4 věty třetí školského zákona se na jeho žádost prodlužuje doba konání didaktického testu z českého jazyka a literatury o 30 minut a má možnost použít překladový slovník.

Společná pravidla pro písemnou práci z českého jazyka a literatury

Při konání písemné práce z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka každý žák sedí v samostatné lavici.

V průběhu zkoušky je zakázána vzájemná komunikace mezi žáky. V průběhu maturitní zkoušky mohou žáci používat pouze povolené pomůcky. Při konání

maturitní zkoušky není u žáků a asistentů dovolena přítomnost elektronických komunikačních prostředků.

V jedné učebně může být nejvýše 14 žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky.

Písemná práce z českého jazyka a literatury

Písemnou prací z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého textu odpovídajícího slohové práci, jehož minimální rozsah je 250 slov, tj. nejmenší možný počet slov, při kterém lze práci hodnotit je 250; písemná práce trvá nejméně 110 minut včetně času na volbu zadání. Při konání písemné práce má žák možnost použít Pravidla českého pravopisu.

Pro písemnou práci ředitel školy stanoví nejméně 4 zadání, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si žák 1 zadání zvolí. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání. Součástí výchozího textu k zadání může být i obrázek, graf.

Ředitelka školy určí způsob záznamu vytvářeného textu a seznámí s rozhodnutím žáky nejpozději 2 měsíce před konáním příslušné zkoušky. Zadání písemné práce jsou stejná pro všechny žáky daného oboru vzdělání příslušné školy. Písemnou práci konají žáci daného oboru vzdělání ve stejný den a čas; v případě stejného zadání písemné práce pro více oborů vzdělání téže školy konají ve stejný den a čas písemnou práci žáci těchto oborů.

Žákovi podle § 20 odst. 4 věty třetí školského zákona se na jeho žádost prodlužuje doba konání písemné práce z českého jazyka a literatury o 40 %. Při konání písemné práce může použít překladový slovník a Slovník spisovné češtiny.

Ústní zkouška z českého jazyka a literatury před zkušební maturitní komisí

Ředitelka školy určí v souladu s rámcovým a školním vzdělávacím programem daného oboru vzdělání maturitní seznam nejméně 60 literárních děl.

Maturitní seznam literárních děl a kritéria platí i pro opravnou zkoušku a náhradní zkoušku.

Z maturitního seznamu literárních děl a v souladu s kritérii žák připraví vlastní seznam literárních děl v počtu stanoveném ředitelem školy; nejnižší počet literárních děl v žákovském seznamu je 20 a kritéria pro výběr jednotlivých literárních děl zůstávají stejná jako v předchozích letech.

Žák odevzdá seznam řediteli školy nebo jím pověřené osobě do 31. března roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro jarní zkušební období a do 30. června roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro podzimní zkušební období.

Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák vylosuje číslo pracovního listu. Příprava k ústní zkoušce trvá 15 minut.

Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut.

V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu.

Neodevzdá-li žák do 31. 3., resp. do 30. 6. vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl pro daný obor vzdělání. Ústní zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek nebo úryvky z konkrétního literárního díla.

Vedoucí předmětové komise humanitních předmětů zajistí pracovní listy pro žáky k dílům z jejich vlastních seznamů literárních děl. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu.

Kritéria hodnocení písemné a ústní maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury od r. 2022

STRUKTURA ZKOUŠEK, ZPŮSOB VÝPOČTU A VYJÁDŘENÍ VÝSLEDKU HODNOCENÍ

Žák vykoná zkoušku či dílčí zkoušku úspěšně, pokud získá alespoň tolik procentních bodů, kolik činí hranice úspěšnosti příslušné zkoušky nebo dílčí zkoušky vyjádřená procentními body.

Zkoušky z ČJL mají následující strukturu:

• didaktický test – společná část maturity – hodnocen centrálně,

• písemná práce – profilová část maturity – hodnocena školou,

• ústní zkouška – profilová část maturity – hodnocena školou.

Didaktické testy z ČJL jsou hodnoceny pouze uspěl/a x neuspěl/a. Jsou součástí společné části a jsou hodnoceny centrálně. Jsou podmínkou k úspěšnému složení komplexní zkoušky z ČJL. Výpočet výsledku písemné práce a ústní zkoušky vyjádřený procentními body se provede podílem dosaženého bodového výsledku žáka z dané zkoušky a maximálního dosažitelného počtu bodů z dané zkoušky, vynásobeným 100. Výsledné procento se přepočítá na známku.

V případě komplexních zkoušek z českého jazyka a literatury se hranice úspěšnosti a výsledné hodnocení žáka stanoví váženým průměrem známek získaných v jednotlivých dílčích zkouškách, a to s následujícími váhami jednotlivých dílčích zkoušek:

• písemná práce: 40 %

• ústní zkouška: 60 %

Úspěšné složení komplexní zkoušky je podmíněno úspěšným složením všech tří dílčích zkoušek.

Kritéria hodnocení žáků s PUP jsou shodná s kritérii hodnocení intaktních žáků. Při hodnocení písemné práce a ústní zkoušky z českého jazyka a literatury a cizích jazyků se zohledňují symptomy uvedené v doporučení vystaveném v PPP.

Hodnocení písemné maturitní práce z ČJL

1. Písemnou prací z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého textu, jehož minimální rozsah je 250 slov. Pro hodnocení je přijatelný text, který obsahuje alespoň 250 slov. Písemná práce trvá 110 minut včetně času na volbu zadání. Při konání písemné práce má žák možnost použít Pravidla českého pravopisu.

2. Pro písemnou práci ředitelka školy stanoví 4 zadání, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si žák 1 zadání zvolí. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání.

3. Zadání písemné práce jsou stejná pro všechny žáky všechny oborů vzdělání maturitních tříd školy. Písemnou práci konají žáci všech oborů ve stejný den a čas.

4. Při konání písemné práce z českého jazyka a literatury každý žák sedí v samostatné lavici.

5. Zadání a témata určí vyučující českého jazyka a literatury a odevzdají je ředitelce školy do předem stanoveného termínu. Každé téma bude zpracováno jako jeden slohový útvar. Slohové útvary a témata se každý rok obměňují.

6. V rámci písemné práce jsou ověřovány dovednosti spojené s produkcí textu. Součástí zadání mohou být výchozí texty různého charakteru (např. písmenný text, graf, tabulka, mapa, obrázek, schéma včetně jejich kombinací). Žák si z nabídky vybírá jedno zadání.

7. Rozsah písemné práce- počítání slov

Jako jedno slovo se počítají:

- Předložky jednoslovné (s = 1 slovo, za účelem= 2 slova)
- Spojky
- Zájmena
- Citoslovce (ach ouvej= 2 slova)
- Zkratky a zkratková slova (JAMU= 1 slovo)
- Víceslovná vlastní jména a názvy (Petr Novák= 1 slovo, Rychnov nad Kněžnou= 1 slovo)

- Číslovky (5 lidí= 2 slova, sedm set dvacet korun= 2 slova)
- Rozepsané datum (10.října 2020= 1 slovo, v Praze 23. Května 2020= slova)
- Adresy (pepa@email.cz= 1 slovo, Máchova 20= 1 slovo, 17000 Praha7-Holešovice= 1 slovo)
- Složená přídavná jména (česko-anglický slovník= 2 slova)

8. Začlenění výchozího textu do písemné práce: Žák může do svého textu funkčně začlenit výchozí text. Pouhé opsání výchozího textu se však nezapočítá do celkového rozsahu písemné práce, není to totiž autorský text žáka, který bychom mohli ohodnotit. Stejně se postupuje, pokud žák opíše doslovný nadpis ze zadání.

9. Dílčí zkouška konaná formou písemné práce ze zkušebního předmětu Český jazyk a literatura je hodnocena podle tří základních kritérií, resp. šesti dílčích kritérií:

1. Vytvoření textu podle zadaných kritérií

1A téma, obsah

1B komunikační situace, slohový útvar

2. Funkční užití jazykových prostředků

2A pravopis, tvarosloví a slovotvorba

2B lexikum

3. Syntaktická a kompoziční výstavba textu

3A větná syntax, textová koheze

3B nadvětná syntax, koherence textu

Každé z těchto dílčích kritérií je hodnoceno body na škále 0 – 1 – 2 – 3 – 4 – 5. Maximální dosažitelný počet bodů za celou dílčí zkoušku je tedy 30. V případě, kdy je písemná práce v dílčím kritériu 1A nebo v dílčím kritériu 1B (Vytvoření textu podle zadaných kritérií) hodnocena počtem bodů „0“, podle dalších kritérií se již nehodnotí a výsledný počet bodů za písemnou práci je roven „0“. Závazně se hodnotí 0 body, pokud text splňuje alespoň jednu z těchto charakteristik:

• písemná práce nesplňuje požadavky na dílčí kritérium 1A: text se prokazatelně nevztahuje k zadanému tématu, reflektuje zcela jiné téma;

• písemná práce nesplňuje požadavky na dílčí kritérium 1B: text prokazatelně nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru a reaguje na jiné vymezení komunikační situace;

• písemná práce nesplňuje požadavky na stanovený minimální rozsah: text nesplňuje požadovaný rozsah slov (tj. 250 slov), a to ani v rámci stanovené tolerance (minus 50 slov).

Body převedené na známku:

30-27 bodů 1

26-22 bodů 2

21-16 bodů 3

15-12 bodů 4

11-0 bodů 5

ČJL – KRITÉRIA HODNOCENÍ PÍSEMNÝCH PRACÍ

1. Vytvoření textu podle zadaných kritérií

1A – téma, obsah

1B – komunikační situace, slohový útvar

2. Funkční užití jazykových prostředků

2A – pravopis, tvarosloví a slovotvorba

2B – lexikum:

- adekvátnost jazykových prostředků vzhledem ke komunikační situaci / slohovému útvaru
- použití pojmenování v odpovídajícím významu
- šíře a pestrost slovní zásoby

3. Syntaktická a kompoziční výstavba textu

3A – větná syntax, textová koheze:

- výstavba větných celků
- odkazování v textu
- prostředky textové návaznosti

3B – nadvětná syntax, koherence textu:

- kompozice textu
- strukturovanost a členění textu
- soudržnost textu
- způsob vedení argumentace

Hodnocení ústní maturitní zkoušky

1. Pro ústní zkoušku z českého jazyka a literatury určí ředitelka školy v souladu s RVP a ŠVP maturitních tříd maturitní seznam nejméně 60 literárních děl společný pro všechny obory vzdělání, který obsahuje kritéria pro sestavení vlastního seznamu literárních děl žákem. Maturitní seznam literárních děl a kritéria jsou platná i pro opravnou zkoušku a náhradní zkoušku. Seznam je vyvěšený na webových stránkách školy a obsahuje kritéria pro výběr žákovského seznamu literatury.

2. Z maturitního seznamu literárních děl a v souladu s kritérii podle odstavce 1 žák připraví vlastní seznam 20 literárních děl. Žák odevzdá seznam ředitelce školy do 31. března roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro jarní zkušební období a do 30. června roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro podzimní zkušební období. Neodevzdá-li žák do stanoveného data vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl.

3. Ústní zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek nebo úryvky z konkrétního literárního díla. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu.

4. Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák vylosuje číslo pracovního listu. Příprava k ústní zkoušce trvá 15 minut. Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut.

5. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu.

Dílčí zkouška konaná formou ústní ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura je hodnocena podle čtyř následujících kritérií:

1. Analýza uměleckého textu: I. část: téma a motiv, časoprostor, kompoziční výstavba, literární druh a žánr II. část: vypravěč / lyrický subjekt, postava, vyprávěcí způsoby, typy promluv, veršová výstavba III. část: jazykové prostředky

2. Literárněhistorický kontext literárního díla

3. Analýza neuměleckého textu: I. část: porozumění textu, charakteristika komunikační situace II. část: funkčně-stylové charakteristiky textu, jazykové prostředky

4. Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury

První a třetí kritérium je rozčleněno na dílčí kritéria, žák je tedy hodnocen celkem v 7 oblastech. Každé kritérium, resp. dílčí kritérium je hodnoceno na bodové škále 0–1–2–3–4.

Maximální dosažitelný počet bodů za celou dílčí zkoušku je tedy 28.

Pro hodnocení ústní zkoušky platí následující vnitřní podmínky hodnocení.

Pro analýzu uměleckého textu (1. kritérium) a literárněhistorický kontext literárního díla (2. kritérium) platí:

1. Za první a druhé kritérium dohromady musí žák získat alespoň 4 body. Pokud získá méně než 4 body, je za ústní zkoušku celkově hodnocen 0 body.

2. Za kritérium analýza uměleckého textu musí žák získat alespoň 3 body. Pokud získá méně než 3 body, je za ústní zkoušku celkově hodnocen 0 body. Hodnocení kritéria výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury se vztahuje k výkonu žáka v průběhu celé zkoušky. Pro toto kritérium platí vnitřní podmínka hodnocení:

3. Pokud žák získá v některé z dílčích částí ústní zkoušky (tzn. v I. až III. části analýzy uměleckého textu a/nebo v rámci charakteristiky literárněhistorického kontextu a/nebo v I. až II. části analýzy neuměleckého textu) 0 bodů, může být v kritériu výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury hodnocen maximálně 3 body.

Body převedené na známku:

28-25 bodů 1

24-21 bodů 2

20-17 bodů 3

16-13 bodů 4

12-0 bodů 5

ČJL – KRITÉRIA HODNOCENÍ ÚSTNÍ ZKOUŠKY – STRUKTURA ÚSTNÍ ZKOUŠKY

KRITÉRIUM	OVĚŘOVANÉ VĚDOMOSTI A DOVEDNOSTI
	I. část • zasazení výňatku do kontextu díla • téma a motiv • časoprostor • kompoziční výstavba • literární druh a žánr
	II. část • vypravěč / lyrický subjekt • postava • vyprávěcí způsoby • typy promluv • veršová výstavba

ANALÝZA UMĚLECKÉHO TEXTU	III. část • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku • tropy a figury a jejich funkce ve výňatku
LITERÁRNĚHISTORICKÝ KONTEXT LITERÁRNÍHO DÍLA	• kontext autorovy tvorby • literární / obecně kulturní kontext
ANALÝZA NEUMĚLECKÉHO TEXTU	I. část • souvislost mezi výňatky • hlavní myšlenka textu • domněnky a fakta • komunikační situace (např. účel, adresát)
	II. část • funkční styl • slohový postup • slohový útvar • kompoziční výstavba výňatku • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku

Hodnocení výsledků zkoušky žáků s PUP

Kritéria hodnocení výsledků zkoušek jsou shodná s kritérii hodnocení intaktních žáků. Při hodnocení písemné práce a ústní zkoušky z českého jazyka a literatury a cizích jazyků se zohledňují symptomy uvedené v doporučení vystaveném. Maturitní vysvědčení žáků s PUP MZ a žáků ostatních jsou formálně shodná. Výsledky MZ žáků s PUP MZ jsou považovány za naprosto rovnocenné s výsledky žáků, kteří uzpůsobené podmínky nemají.